

WNIOSKI PO SPOTKANIU NA TEMAT JAKOŚCI WĘZY

- sierpnia 2, 2024

Kraków, 15 lipca 2024

Spotkanie w sprawie jakości węzy

W dniu 15 lipca 2024 roku w Instytucie Zootechniki w Krakowie odbyło się spotkanie poświęcone narastającemu problemowi z jakością wosku pszczelego.

Uczestnikami spotkania byli naukowcy z zakresu pszczelarstwa i toksykologii reprezentujący następujące instytucje:

- Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- Instytut Ogrodnictwa w Puławach
- Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach
- Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- Rada Badań Rolniczych i Analiz Gospodarki Rolnej we Włoszech
- Laboratorium Badawcze HoneyLab
- Apimondia
- Przewodniczący Zespołu ds. Pszczelarstwa w ramach Porozumienia Rolniczego
- Zarząd Polskiego Związku Pszczelarskiego
- niezależne organizacje pszczelarskie
- producenci węzy pszczelej (80% rynku polskiego)

Główne tematy omówione na spotkaniu:

- **Problem z obecnością śladowych ilości pestycydów:** dotyczy pszczelarzy we wszystkich krajach Europy i świata. Należy podjąć intensywne badania naukowe nakierowane na znaczące ograniczenie ich obecności.
- **Wpływ jakości węzy pszczelej na gospodarkę pasieczną:** Omówiono znaczenie jakości węzy pszczelej jako fundamentu do odbudowy plastrów przez pszczoły co ma bezpośredni wpływ na efektywność gospodarki pasiecznej.
- **Wzrost popytu i spadek jakości wosku pszczelego:**
 - Zwiększający się popyt na wosk pszczeli w pszczelarstwie, przemyśle spożywczym, farmaceutycznym i kosmetycznym oraz stosunkowo niska jego podaż przyczyniają się do obniżenia jakości wosku.
 - Brak obligatoryjnych regulacji prawnych dotyczących jakości wosku pszczelego pogłębia ten problem.

- **Czynniki odpowiedzialne za obniżenie jakości wosku:**
 - Substancje fałszujące: stearyna, parafina, łoje.
 - Substancje antropogeniczne pochodzące ze środowiska: środki ochrony roślin.
 - Substancje pochodzące z ula: leki podawane pszczołom stanowią największe zagrożenie.
- **Problem napływu sztucznego wosku:** Zwrócono uwagę na problem napływu sztucznego wosku na rynek oraz konieczność unikania nierzeczowej komunikacji, która mogłaby zaszkodzić branży pszczelarskiej.

Wnioski i zalecenia:

- **Zasady i standardy dla producentów węzy:** Wypracowanie jednolitych standardów produkcji węzy dla wszystkich producentów.
- **Edukacja i promocja dobrej praktyki:** Edukowanie pszczelarzy i szerzenie wiedzy na temat najlepszych praktyk w pszczelarstwie w celu ograniczenia obecności środków antywarrozowych w ulach.
- **Współpraca branży ze środowiskiem naukowym:**
 - Wypracowanie metod szybkiego i dostępnego badania jakości wosku.
 - Opracowanie skutecznych sposobów filtracji i oczyszczania wosku.
- **Komunikacja z konsumentami:** Opracowanie spójnej narracji jaką branża pszczelarska powinna kierować do konsumentów miodu i produktów pszczelich.
- **Organizacja przyszłych działań:**
 - **Cykliczne spotkania:** Organizowanie regularnych spotkań mających na celu monitorowanie postępów w zakresie poprawy jakości wosku pszczelego.
 - **Regulacje prawne:** Podkreślono konieczność wprowadzenia regulacji prawnych dotyczących jakości wosku pszczelego na poziomie krajowym i międzynarodowym.
 - **Grupa robocza:** Uczestnicy zgodzili się na utworzenie grupy roboczej, która będzie koordynować dalsze działania i inicjatywy w celu poprawy jakości wosku pszczelego.

Dementi dotyczące błędnych informacji o wosku pszczelim:

- **Wosk pszczeli jako naturalny bufor:** Wosk pszczeli naturalnie gromadzi substancje stosowane przez pszczelarzy do zwalczania warrozy takie jak amitraz, kumafos i inne. Wpływ środków ochrony roślin na wosk jest praktycznie nieistotny, ponieważ pestycydy te eliminowane są przez śmiertelność pszczoł już na polu.
- **Brak transmisji zanieczyszczeń do miodu:** Wosk pszczeli skutecznie zatrzymuje szkodliwe substancje i nie pozwala na ich transmisję do miodu pszczelego. Aż 80% zanieczyszczeń w wosku pochodzi od substancji używanych przez pszczelarzy w walce z warrozą. Wykrywane analitycznie

śladowe ilości pestycydów w wosku nie mają znaczącego wpływu na zdrowie i życie czerwiu oraz nie są wykrywane w miodzie pszczelim.

- **Zagrożenia związane z dodawaniem obcych węglowodorów:** Bardzo poważnym zagrożeniem dla zdrowia i życia pszczół jest celowe lub nieświadome dodawanie do wosku obcych węglowodorów takich jak stearyna i parafina.
- **Nielegalne środki do walki z warrozą:** Głęboki niepokój budzi fakt, że wielu pszczelarzy stosuje nielegalne środki do walki z warrozą, które są wykrywane w wosku pochodzenia polskiego. Organizacje pszczelarskie powinny zintensyfikować swoje działania edukacyjne, aby zwiększyć świadomość pszczelarzy i znacząco zmniejszyć to zjawisko.
- **Niedoskonała metoda filtracji wosku:** Nieznana jest w Europie skuteczna metoda filtracji wosku z pozostałości pestycydów.
- **Brak normy dotyczącej jakości wosku:** Przytaczane przez niektórych Polska Norma PN-R-78894:1997 została wycofana z dniem 1 sierpnia 2018 r. z przyczyny dezaktualizacji treści. Norma nie zawiera żadnych informacji odnośnie zawartości pestycydów.

Nie można więc podejmować tematu jakości węzy w oparciu o to rozporządzenie.

<https://sklep.pkn.pl/pn-r-78890-1996p.html>